

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra biologie

Bakalářská práce

Bc. Aneta Polášková

Účast veřejnosti v procesu posuzování vlivů na životní prostředí

Olomouc 2017

Vedoucí práce: JUDr. Aleš Mácha

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Účast veřejnosti v procesu posuzování vlivů na životní prostředí* vypracovala samostatně a veškeré použité prameny jsou uvedeny v seznamu literatury.“

V Olomouci, dne .....

.....

Bc. Aneta Polášková

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce JUDr. Aleši Máchovi za bezmeznou ochotu, cenné konstruktivní rady a odborné vedení. Dále bych ráda poděkovala Ing. Marku Litzmanovi za četné konzultace. V neposlední řadě bych ráda vyjádřila poděkování svým blízkým za podporu.

Obsah

Úvod.....	5
1 Cíle práce	6
2 Metodika	7
3 Proces EIA	8
3.1 Nadnárodní prameny a mezinárodní smlouvy procesu EIA	8
3.2 Prameny procesu EIA na území České republiky.....	10
3.3 EIA: Proces posuzování vlivů na životní prostředí.....	11
3.3.1 Průběh procesu EIA	13
4 Účast veřejnosti v procesu EIA	18
4.1 Kdo je to veřejnost	19
4.2 Zapojení veřejnosti do procesu EIA.....	20
4.3 Překážky účasti veřejnosti.....	23
5 Vliv dopravních staveb na životní prostředí.....	25
5.1 Účast veřejnosti při posuzování vlivů dopravních staveb na životní prostředí.....	26
5.1.1 Dopravní stavba I., D48 Frýdek – Místek, obchvat	27
5.1.2 Dopravní stavba II., R52 Pohořelice – Mikulov/Drasenhofen.....	30
6 Diskuze	35
Závěr.....	37
Zdroje	38
Seznamy zkratk a obrázků	45

Úvod

V dnešní době je ve všech oblastech života vyvíjen tlak na rychlost/zrychlování, zjednodušování, modernizaci a to vše zastřešeno požadavkem globalizovat a propojovat. V souvislosti s těmito nároky jsou navrhovány a stavěny modernější, rychlejší, bezpečnější dopravní stavby, které propojují kouty naší země a napojují se hladce na zahraniční dopravní infrastrukturu. Výstavba dálniční sítě je důležitá, ale ne bezbřehá. Je potřeba stanovit mantinely, které pomáhají ochránit přírodu a životní prostředí (dále jen ŽP) před rozšířivším člověkem. „*Člověk je nejen schopen své okolí - životní prostředí měnit, ale je schopen jej i fakticky zničit*“ (Damohorský 2010, s. 217).

Rozsáhlé projekty a stavby, nejen že svou existencí zasahují do krajiny, ale také mění její vzhled, ve velkém odčerpávají přírodní zdroje, narušují původní a přirozené ŽP. Z toho důvodu byla zavedena celá řada institutů a nástrojů, které mají umožnit občanům vyjádřit se k plánovaným stavebním projektům v jejich blízkém okolí a zabránit negativním dopadům na ŽP či nenávratným škodám na historicky významných stavbách, které svou existencí dotvářejí osobitý ráz krajiny (Občan, 2006).

Není neobvyklé, že může nastat rozpor zájmů zachovávajících přirozené životní podmínky se zájmy veřejnosti, investorů a podnikatelů. „*Lidské zájmy a zájmy přírody nestojí proti sobě. Zájmy přírody jsou lidskými zájmy, protože naše přežití závisí na zdraví přírody.*“ (Zahumenská, 2014, s. 7). Za účelem minimalizace rozporů mezi osobním, investičním a veřejným zájmem, a zároveň minimalizace negativních dopadů na ŽP, je v právním řádu České republiky (dále jen ČR) zaveden nástroj posuzování vlivů na ŽP. Tento proces posuzování vlivů na ŽP, je zkráceně označován jako proces EIA, z anglického „*Environmental Impact Assessment*“. Jedná se o širokou oblast, která je pro účely této bakalářské práce zúžena na oblast účasti veřejnosti ve zmiňovaném procesu. Právě tato účast veřejnosti by měla zajišťovat dohled nad veřejnoprávními orgány v záležitostech povolování staveb a dalších činností, které svou povahou mohou mít nežádoucí dopad na ŽP.

Účast veřejnosti v procesu EIA je v rámci tohoto textu zkoumána s důrazem na problematiku dopravních staveb, které byly v uplynulých letech předmětem diskuzí. Pro účely této práce jsou zvoleny takové dopravní stavby realizované v ČR, kde zapojení veřejnosti aktivně probíhalo či probíhá. Pozornost je věnována otázce, zda veřejnost využívá svá práva plně, částečně či vůbec a zda realizaci stavby podpořila, či nikoliv.

1 Cíle práce

Cílem této práce je zhodnotit roli veřejnosti v procesu EIA dle platných právních norem. Je potřeba stanovit dílčí kroky, které povedou k naplnění vytyčené cíle.

Dílčí cíle:

1. Seznámit se s platnými právními normami, zákonem o EIA, správním řádem a stavebním zákonem, které upravují proces EIA. V užším slova smyslu se práce bude zabývat národními prameny upravující proces EIA. V širším hledisku se bude jednat o nadnárodní prameny a mezinárodní smlouvy.
2. Provést analýzu jednotlivých fází posuzování vlivů na ŽP. Vymezení pojmu veřejnost. Uvést práva a povinnosti veřejnosti v procesu EIA, možnosti účasti při rozhodování, či překážky účasti veřejnosti.
3. Vybrat lokality, které budou zkoumány pro účely praktické části. Pozornost bude zaměřena na účast veřejnosti v procesu EIA u vybraných dopravních staveb v ČR.

2 Metodika

V praktické části je proveden výběr dopravních staveb na území ČR. Načež navazuje rozbor, který je zaměřen na účast veřejnosti v procesu povolování dopravní stavby, okrajově na technickou stránku vybrané komunikace. Touto analýzou účasti veřejnosti je na jednotlivých stavbách demonstrováno, jak a zda se veřejnost do procesu posuzování vlivů vybrané stavby na ŽP zapojila: aktivně, nezapojila nebo se zúčastnila pouze částečně.

Konkrétně pro účely této práce jsou vybráni dva zástupci mediálně diskutovaných staveb, přičemž každý z nich by měl mít jiný rozsah zapojení veřejnosti za účelem porovnání rozdílností a předvedení, jak to v praxi probíhá. Jednou z dopravních staveb je i tzv. prioritní stavba, u níž je proces EIA urychlen, aby bylo možné v krátkém časovém horizontu získat potřebná povolení k zahájení výstavby, avšak na úkor omezení možnosti účasti veřejnosti.

Smyslem bude zjistit, zda veřejnost využila svá práva, která ji právní řád poskytuje a čeho svou aktivitou dosáhla.

3 Proces EIA

Posuzování vlivů na ŽP je v ČR upraveno zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP (dále jen ZEIA), v platném znění, který nahradil původní zákon č. 244/1992 Sb.

Uvedený zákon č. 100/2001 Sb. byl aktualizován několika novelami: za zmínku stojí uvést novelu ZEIA č. 39/2015 Sb., která vstoupila v platnost 1. dubna 2015 a přinesla značné rozšíření účasti veřejnosti. Poslední novela byla provedena zákonem č. 298/2016 Sb., která je účinná od 19. září 2016 (Sbírka předpisů ČR, 2016).

Předmětem posuzování vlivů na ŽP mohou být:

Environmental Impact Assessment **EIA**, hodnocení konkrétních záměrů na ŽP. Zde spadá většina projektů, kterými se EIA zabývá a které jsou výslovně uvedeny v příloze č. 1 ZEIA. EIA dopadá na většinu záměrů a projektů investiční a rozvojové výstavby. Z důvodu, že se jedná o konkrétní stavby, zasazené v konkrétní lokalitě, se do posuzování konkrétních činností zapojuje široká veřejnost.

Zkratka **SEA** odvozená z anglického Strategic Environmental Assessment, tzn. strategické posuzování vlivů na ŽP. SEA je taktéž zakotvena v ZEIA, ve znění pozdějších předpisů (MŽP, 2015). Do této kategorie spadají územní plány a koncepce úřadů a orgánů státní správy. Jedná se o rámcové doklady, méně konkrétní, hodnotí se potenciální budoucí rizika, protože chybné schválení koncepcí se později obtížně napravují na konkrétní realizaci.

3.1 Nadnárodní prameny a mezinárodní smlouvy procesu EIA

Smysl mezinárodních smluv v rámci procesu EIA je v tom, že není možné řešit globální ekologické záležitosti, jejichž vliv přesahuje hranice států, izolovaně. Proto zde logicky vyvstává potřeba dát jasná pravidla a vymezit vzájemnou spolupráci států zákonem. Koordinace aktivit v oblasti ochrany ŽP zintenzivňuje mezinárodní spolupráci a je nutné, aby veškeré aktivity byly zastřešeny právním rámcem.

Na mezinárodním poli se koná řada konferencí, prostřednictvím nichž se státy pokoušejí nalézt společná stanoviska pro komplexní řešení problémů týkajících se ŽP a jsou podepisovány úmluvy přesahující hranice států, které tímto podpisovým aktem zpečetují zachování přirozeného prostředí pro současné a budoucí generace. V následujících řádcích je uveden výčet průlomových konferencí, které vyzývají k zapojení veřejnosti do procesu EIA.

V roce 1972 se konala *Konference Organizace spojených národů o životním prostředí* ve švédském Stockholmu, ze které vzešel první nadnárodní dokument, díky kterému bylo lidstvu přiznáno právo na zdravé ŽP (ÚÚR, 2011). V roce 1972 vznikl program Organizace spojených národů (dále jen OSN) pro životní prostředí *UNEP* (UNEP, 2005). Další významnou úmluvou je *Úmluva o posuzování vlivů na ŽP přesahující hranice států* z finského Espoo z roku 1991. V ČR byla tato úmluva podepsána tehdejší Československou federativní republikou. Vyplývá z ní povinnost přijmout potřebná právní, administrativní či jiná opatření k dostání svých závazků, která jsou ustanovena touto Úmluvou a jsou závazná pro všechny smluvní strany (Anděl, 2013). Deklarace z Ria (1992) byla přijata na Konferenci OSN *O rozvoji a životním prostředí*. V roce 2012 se v Riu konala konference pod názvem *Rio+20*, jejímž záměrem bylo zhodnocení plnění nastavených cílů týkajících se udržitelného rozvoje z roku 1992 (Ekolist, 2012).

Pro účely této práce je blíže zmíněna pouze jedna významná mezinárodní smlouva, která se bezprostředně týká a ovlivňuje účast veřejnosti v procesu EIA.

Tou je nadnárodní *Aarhuská úmluva*, která byla podepsána v roce 1998 na 4. ministerské konferenci Evropské hospodářské komise OSN v dánském Aarhusu. Českou republikou byla ratifikována v roce 2004 (č. 124/2004 Sb. m. s.) a stala se tak součástí ústavního pořádku ČR. Jedná se o *Úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí* - což jsou také její tři formální pilíře (Parlament ČR, 2003). Díky ní je veřejnosti zajištěno právo participovat na ochraně ŽP a vstupovat do správních rozhodovacích procesů. Na komunikace mezi správními orgány a občany lze také pohlížet jako na nástroj prohloubené demokracie.

Tato úmluva má aplikační přednost před zákonem a v případě rozporu mezi Aarhuskou úmluvou a zákonem, má přednost mezinárodní smlouva, což je dáno čl. 10 Ústavy ČR. Aarhuská úmluva, stejně jako Listina základních práv a svobod (dále jen LZPS), přiznává veřejnosti právo na přístup k informacím a právo účasti na rozhodování v záležitostech týkajících se ŽP (Matějková, 2009).

Kvůli podpisu této úmluvy Evropskými společenstvími muselo být právo dáno do souladu s touto úmluvou. Byla proto přijata směrnice Rady a Evropského parlamentu č. 2003/4/ES o přístupu veřejnosti k informacím o ŽP, směrnice rady 85/337/EHS, o posuzování vlivů na ŽP.

3.2 Prameny procesu EIA na území České republiky

Právo ŽP je oborem práva, jenž spadá především do práva veřejného, s prvky práva soukromého. Jedná se o soubor právních norem zabývajících se ochranou ŽP. Zákon č. 17/1992 Sb., o ŽP v § 1 vymezuje „základní pojmy a stanoví základní zásady ochrany životního prostředí a povinnosti právnických a fyzických osob při ochraně a zlepšování stavu životního prostředí a při využívání přírodních zdrojů; vychází přitom z principu trvale udržitelného rozvoje.“

Právo na příznivé ŽP je zakotveno taktéž v Ústavě ČR, čl. 7, který udává: „Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.“ LZPS, která je součástí ústavního pořádku ČR, stanovuje v čl. 35 nejen právo na příznivé ŽP, ale také zajišťuje lidem právo na včasné a úplné informace o stavu ŽP.

Základním právním předpisem procesu EIA je zákon č. 100/2001 Sb. Tento zákon mj. udává: „Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popřípadě opatření podle zvláštních právních předpisů, a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti.“ (§ 1 odst. 3 ZEIA). Jak dále vyplývá z § 2 ZEIA, „posuzují se vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky, vymezené zvláštními právními předpisy a na jejich vzájemné působení a souvislosti.“ Ale kořeny tohoto zákona sahají mnohem hlouběji - do Ústavy ČR a LZPS. V čl. 35 je garantováno právo na příznivé ŽP a na včasné a úplné informace o stavu ŽP.

Aby se veřejnost mohla účastnit rozhodování v záležitostech týkajících se ŽP, musí mít prvně přístup k informacím. To je jim umožněno zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím dle § 1 tohoto zákona: „tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím“ a zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o ŽP. V § 4 zákona č. 106/1999 Sb. je uvedeno, že informace jsou poskytovány na základě žádosti nebo zveřejněním. Zákon mj. ukládá, jaké náležitosti má žádost o poskytnutí informací mít. Informace může ovšem veřejnost vyhledávat i aktivně - v databázích. Jednou z nich je Informační systém EIA, který je přístupný z odkazu: http://portal.cenia.cz/eiasea/view/eia100_cr.

Jak již bylo zmíněno v předchozí podkapitole, jednou z nejvýznamnějších úmluv na mezinárodním poli je **Aarhuská úmluva**. Díky Aarhuské úmluvě je veřejnosti dán přístup

k informacím o ŽP. S českým právním systémem byla harmonizována následujícím způsobem:

- Výše zmíněný první pilíř, přístup k informacím, je v ČR zakotven v LZPS čl. 17 a čl. 35 a ve zvláštním zákoně č. 123/1998 Sb., o právu na informace o ŽP a obecnou úpravu obsahuje zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
- Druhý pilíř zaručuje právo na účast veřejnosti při rozhodování, což v ČR zaručuje zákon o posuzování vlivů na ŽP, zkráceně ZEIA.
- Třetí pilíř Aarhuské smlouvy dává právo na přístup k soudní ochraně - v českém právním systému je to garantováno procesním předpisem č. 150/2002 Sb., zákon o soudním řádu správním. Jedná se o možnost napadnout rozhodnutí správních orgánů.

3.3 EIA: Proces posuzování vlivů na životní prostředí

Proces posuzování vlivů na ŽP je postup definovaný legislativou, který systematicky zkoumá a posuzuje zamýšlené investiční stavby a rozvojové projekty a navrhuje taková opatření, aby se předešlo negativním vlivům, případně se minimalizovaly nežádoucí dopady na ŽP (Anděl, 2013).

V příloze č. 1 ZEIA jsou uvedeny veškeré činnosti, stavby a technologie, jejichž záměry uvedené v Kategorii I. podléhají posouzení **vždy**, tzv. „Velká EIA.“ Což pro investory a realizátory záměrů znamená, že je potřeba kompletní posouzení vlivů na ŽP a veřejné zdraví. Musí být vydáno stanovisko EIA.

„Malá EIA“, neboli záměry uvedené v Kategorii II. přílohy č. 1 ZEIA, udává ty záměry, které podléhají posouzení vlivů na ŽP v takovém v případě, že o tom bylo rozhodnuto v povinném zjišťovacím řízení dle § 7 ZEIA (Bahýlová, 2015). Jeho smyslem je zjistit, zda posuzovaný záměr nebo jeho změny mají či nemají zásadní vliv na ŽP (Business info, 2016). Mezi projekty, které jsou posuzovány v procesu EIA, jsou např. dopravní komunikace, liniové stavby, nákupní střediska, elektrárny a jiné rozlohou významné objekty (MŽP, 2015). V případě, že není možné u plánovaných staveb dosáhnout požadované míry ochrany ŽP, je zde snaha úplně zabránit jejich realizaci (Anděl, 2013).

Existuje ještě třetí varianta uvedena v § 4 a § 6 ZEIA: tzv. *podlimitní záměry*. Záměry, které jsou uvedeny v kategorii I. nebo II. přílohy č. 1 ZEIA, ale nedosahují limitních hodnot. Tyto záměry podléhají EIA, pokud příslušný úřad rozhodne na základě předložených dokladů, že bude provedeno zjišťovací řízení a v tomto zjišťovacím řízení bude stanoveno, že záměr

bude posuzován. Náležitosti oznámení podlimitního záměru jsou uvedeny v příloze č. 3a ZEIA.

EIA je nástrojem ochrany ŽP, který v první řadě klade důraz na prevenci, dále se odkazuje na zásadu předběžné opatrnosti, zásadu odbornosti a optimalizaci připravovaných záměrů takovým způsobem, aby jejich realizace zásadním způsobem nepozměnila přirozené ŽP. Z toho důvodu by měl být proces posuzování vlivů na ŽP standardně zařazen k přípravě záměru, před povolením a zahájením realizace jakékoli lidské činnosti (Damohorský, 2010). Stanovisko EIA slouží jako podklad pro územní a stavební řízení. Jedná se o závazné stanovisko ve smyslu § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen správní řád), který říká, že *„závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Správní orgány příslušné k vydání závazného stanoviska jsou dotčenými orgány“*. V odst. 2 správního řádu je uvedeno, že správní orgán může přerušit probíhající řízení, pokud dané řízení nemá vydáno potřebné stanovisko. Stanovisko EIA není rozhodnutím, které investoru dává oprávnění k uskutečnění daného záměru. Jedná se o podkladový materiál, který je pro správní orgán závazný. Bez vydání souhlasného závěru z pohledu EIA tedy není možné, aby správní orgán rozhodl o povolení záměru, jak udává odst. 3 § 149 správního řádu.

„Pokud by v rámci procesu EIA nebyly zohledněny všechny vlivy (...), pak by stanovisko EIA mohlo být věcně nesprávné (nezákonné), neboť by vycházelo z neúplně zjištěného skutkového stavu.“ (Bahýlová, 2015, s. 40). Při posuzování jednotlivých případů je tedy nutné vzít v potaz, zda neúplnost stavu, která je zjištěná v průběhu EIA, má takovou váhu, že může vést ke zrušení rozhodnutí vydané v navazujícím řízení (Bahýlová, 2015). Což by se dalo shrnout tak, že i procesně správné postupy při účasti veřejnosti mohou mít vliv na zákonnost stanoviska, a tudíž i na povolovací akt, na jehož základě může investor svůj záměr uskutečnit.

Proces EIA se snaží svými nástroji zjišťovat a vyhodnocovat vlivy zamýšlených záměrů. Na základě tohoto vyhodnocení může předcházet/zmírnit neblahé dopady realizovaného záměru. Prostřednictvím procesu EIA je zajištěna možnost participace dalších účastníků (veřejnosti, orgánů státní správy a samosprávy, vládních či nevládních organizací) a zohlednění jejich připomínek. A v neposlední řadě nachází konsensus zainteresovaných stran v procesu EIA a hájí „slučitelnost“ záměrů s požadavky na ochranu přírody i s požadavky na smysluplné využití daného území (CENIA, 2008).

Zásadní vliv v tomto procesu posuzování vlivů má již výše zmíněná veřejnost. Novela zákona ZEIA platná od 1. dubna 2015, jež zásadním způsobem zasáhla do účasti veřejnosti, nově rozlišuje pojmy *veřejnost* a *dotčená veřejnost*. ZEIA § 3h definuje *veřejnost* jako jednu nebo více osob jak fyzických, tak právnických a v § 3i ZEIA je vymezen pojem *dotčená veřejnost* jako osoba, která je nebo může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech a také právnickou osobou soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je ochrana ŽP nebo veřejného zdraví. Procesní práva veřejnosti a dotčené veřejnosti se zásadně odlišují.

Zákon tímto dává každému občanu ČR možnost aktivně se podílet na ovlivňování stavu ŽP. Účast veřejnosti, práva, povinnosti a odlišnosti jsou podrobně rozpracovány v kapitole 4.

3.3.1 Průběh procesu EIA

Průběh procesu EIA lze vyjádřit ve smyslu ZEIA § 4 až § 9e následujícími body:

1. Oznámení
2. Zjišťovací řízení
3. Dokumentace
4. Posudek
  - a. Vydání stanoviska
  - b. Navazující řízení

Výše uvedené body průběhu procesu EIA budou v následujících řádcích obecně definovány s motivem zdůraznit roli a účast veřejnosti v jednotlivých krocích.

ad 1) Oznámení.

Oznamovatel, který plánuje realizovat záměr uvedený v příloze č. 1 ZEIA, má povinnost oznámit svůj záměr příslušnému orgánu dle § 6 ZEIA (Bahýlová, 2015). Za příslušný úřad se považuje Ministerstvo životního prostředí (dále jen MŽP) nebo krajský úřad (dále jen KÚ) a zda bude oznámený záměr posuzovat MŽP nebo KÚ je dáno zákonem. Která z uvedených institucí je kompetentní k posouzení uvádí příloha č. 1 ZEIA. Jsou zde dva sloupce a symbol „X“ označující, jaký orgán bude posuzování zajišťovat. Pokud záměr zasahuje na území více krajů, oznamovatel zašle oznámení vždy přímo MŽP.

K oznámení musí také doložit dokumentaci o vlivu na ŽP (obsah je vymezen zákonem), jejíž součástí jsou například informace o vlivu na obyvatele dotčeného místa, vliv na ekosystém, množství škodlivin, záboru půdy, odběru vody aj. (Černý et al., 1999). Dle ZEIA je nutné při posuzování vlivů uvést zjištění vlivů, jejich popis, posouzení vlivů a vyhodnocení vlivů. Identifikace vlivů se zaměřuje na vlivy pravděpodobné, protože vlivy záměru lze identifikovat s jistotou až po realizaci a s jistým časovým odstupem, který ukáže také jeho působení na okolí. Předmětem posouzení jsou vlivy přímé i nepřímé, s negativním i pozitivním dopadem na ŽP. Z tohoto hlediska lze poukázat např. na opatření, která jsou realizována ve prospěch ochrany ŽP, ale procházejí procesem EIA (čistička odpadních vod, změny technologií za účelem snížení emisí ve výrobě apod.) (Bahýlová, 2015).

V případě, že oznámení splňuje veškeré náležitosti, tak příslušný úřad zajistí zveřejnění oznámení do 7 pracovních dnů ode dne obdržení informace o oznámení dle § 16 ZEIA na úředních deskách dotčených územních samosprávných celků a na internetu. Dále zákon stanoví povinnost danému úřadu zajistit kdy a kde je možné do oznámení nahlížet, místě a času konání veřejného projednání. Příslušný zákon v § 6 odst. 7 ZEIA udává lhůtu 20 dnů ode dne zveřejnění informace o oznámení k možnosti zaslání písemného vyjádření ze strany veřejnosti, dotčené veřejnosti, dotčených správních úřadů a dotčených územních samosprávných celků.

Náležitosti oznámení záměru jsou stanoveny přílohou č. 3 ZEIA.

ad 2) Zjišťovací řízení.

„Zákon vymezuje dvě skupiny záměrů, a to takové, které podléhají posouzení vlivů na životní prostředí vždy (automaticky), a takové, kde provedené posouzení je výsledkem zjišťovacího řízení.“ (Bahýlová, 2015, s. 24). Jedná se o klíčovou etapu procesu EIA, avšak dlouhou dobu tato fáze nebyla do procesu posuzování zahrnována a měla pouze omezenou úlohu (Damohorský, 2010).

Forma zjišťovacího řízení nazývaná **scoping - stanovení rozsahu** (MŽP, 2011) se použije pro záměry, jež budou posuzovány vždy. V rámci scopingu se poukazuje na problémové okruhy, kterými je potřeba se dále zabývat (Anděl, 2013). Zjišťovací řízení je v tomto případě nedílnou součástí procesu EIA. **Screening - proces vyřídění** (MŽP, 2011), druh zjišťovacího řízení, jenž má za cíl prověřit záměr, jeho změny, vlivy a dopady na ŽP, připravit podklady a zjistit, zda bude spekulovaný záměr dále posuzován v celém procesu posuzování či nikoliv. Praxe je taková, že zjišťovací řízení probíhá vždy, i když pro každou kategorii má jinou podobu (Dvořák, 2016).

Zjišťovací řízení se v širším slova smyslu zahajuje na podkladě oznámení a provádí se dle zásad uvedených v příloze č. 2 ZEIA (§ 7 odst. 3). Z užšího pohledu začíná až dnem zveřejnění informace o oznámení. Což je den, od něhož mohou veřejnost, dotčená veřejnost a ostatní subjekty uvedené v § 6 odst. 7 ZEIA podávat vyjádření.

Ve smyslu § 7 ZEIA se při zjišťovacím řízení přihlíží k okolnostem, povaze, rozsahu a umístění záměrů uvedených v § 4 odst. 1 ZEIA. Zjišťovací řízení se provádí také tehdy, je-li potřeba zjistit, zda zamýšlený záměr má či nemá vliv na ŽP, nebo zda může ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Při určování velikosti vlivu na ŽP příslušný orgán přihlíží vždy k obdržným vyjádřením veřejnosti i dotčené veřejnosti.

Cílem zjišťovacího řízení je doplnění potřebných informací a příslušný úřad ukončí zjišťovací řízení vydáním dokumentu zvaný *Závěr zjišťovacího řízení* v písemné podobě (Dvořák, 2016). Zjišťovací řízení je ukončeno nejpozději 45. dnem ode dne zveřejnění informace (§ 7 odst. 4 ZEIA). Rozhodnutí je neprodleně doručeno oznamovateli (§ 7 odst. 4 ZEIA) a ve stejné lhůtě je také zveřejněn na úředních deskách dotčených samosprávných celků a na internetu podle § 16 ZEIA.

ad 3) Dokumentace.

Oznamovatel zajistí dokumentaci v písemné a elektronické podobě. Náležitosti dokumentace jsou uvedeny v příloze č. 4 ZEIA. Podle § 8 ZEIA je stanovena lhůta 10 dnů, ve které příslušný úřad vrátí dokumentaci oznamovateli k doplnění všech náležitostí, nebo v téže lhůtě zašle dokumentaci dotčeným správním orgánům a úřadům, aby se k ní mohly vyjádřit. Dále dle § 16 ZEIA zajistí zveřejnění informace o dokumentaci.

V této fázi se může veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené správní úřady a dotčené územně samosprávné celky vyjádřit k dokumentaci do 30 dnů u příslušného úřadu v souladu s odst. 3 § 8 ZEIA. Vyjádření jsou pouze ve formě obecně nesouhlasného projevu, tak je mohou podávat subjekty z řad nekvalifikované veřejnosti a dotčené (Dvořák, 2016).

Smyslem vyjádření je zapojit dotčené správní úřady a veřejnost a garantovat tím objektivní posouzení záměru ze všech možných úhlů pohledu a poukázat tím třeba na skutečnosti, které nejsou zahrnuty v dokumentaci.

ad 4) Posudek.

Posudek je nástrojem kontroly kvality. Zkoumá úplnost a pravdivost dokumentace a zajišťuje objektivitu procesu (Bahýlová, 2015). Cílem je prověřit, jestli jsou překládané informace správné a úplné (Dvořák, 2016).

Příslušný úřad dle § 9 ZEIA zajistí zpracování posudku oprávněnou osobou podle § 19 ZEIA (dále jen zpracovatel posudku). Z pravidla se jedná o nezávislého, nestranného experta či skupinu odborníků. Není tedy možné, aby osoba podílející se na zpracování posudku se také jakoukoli měrou podílela na zpracování oznámení nebo dokumentace.

Posudek je zpracován na základě oznámení, dokumentace a všech podaných vyjádření. Veškeré náležitosti lze nalézt v příloze č. 5 ZEIA. Posudek musí být zpracován nejpozději do 60 dnů ode dne doručení všech podkladů. Zpracovatel posudku zašle posudek zpět příslušnému orgánu. Ten posudek zašle oznamovateli, dotčeným úřadům a dotčeným územním samosprávním celkům do 10 pracovních dnů. V téže lhůtě zveřejní posudek na internetu a také zajistí zveřejnění dle § 16 ZEIA.

Veřejnost a dotčená veřejnost mohou zaslat do 30 dnů ode dne zveřejnění posudku vyjádření k tomuto posudku písemnou formou. *„Kromě písemných vyjádření je veřejné projednání druhou základní platformou pro konzultaci dotčených subjektů včetně nejširší veřejnosti v rámci procesu EIA“* (Dvořák, 2016, s. 49). Jak vyplývá z ZEIA, veřejné projednání se nemusí konat, pokud příslušný úřad neobdržel žádné nesouhlasné vyjádření (MŽP, 2011).

ad 4a) Vydání stanoviska.

Příslušnému orgánu z § 9a ZEIA vyplývá povinnost vydat na základě dokumentace, oznámení, posudku a veřejného projednání závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na ŽP. Náležitosti vydaného stanoviska jsou uvedené v příloze č. 6 ZEIA. Stanovená lhůta pro vydání stanoviska je 30 dní. Pověřený úřad zašle stanovisko oznamovateli, dotčeným úřadům a územním samosprávním celkům a zajistí jeho zveřejnění dle § 16 ZEIA.

Platnost stanoviska je 5 let ode dne jeho vydání. Platnost stanoviska může být opakovaně prodloužována, pokud oznamovatel zažádá o prodloužení a prokáže, že nedošlo k podstatným změnám realizace záměru (odst. 3 § 9a ZEIA).

Stanovisko EIA má formu závazného stanoviska ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu. Pro správní rozhodování je obsah stanoviska závazný (Bahýlová, 2015).

Dle české právní úpravy je účelem § 9a ZEIA rozdělení procesu povolování pro záměry vyžadující EIA na dvě fáze: prvním je proces EIA, který upravuje zákon a tato etapa je ukončena vydáním objektivního stanoviska. Druhou možností je navazující řízení (zmněno níže), které je upraveno zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen stavební zákon), dále je upraveno § 9b – 9e ZEIA a v neposlední řadě i správním

řádem. Zde je stanovisko EIA zařazeno mezi podklady potřebné pro vydání rozhodnutí (Dvořák, 2016).

ad 4b) Navazující řízení.

Navazujícím řízením ve smyslu § 3 písm. g ZEIA je *„takové řízení, ve kterém se vydává rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, které povoluje umístění nebo provedení záměru posuzovaného podle tohoto zákona.“* Zvláštními právními předpisy se rozumí např. stavební zákon, vodní zákon, integrovaná prevence aj.

Stavební řízení, územní řízení, řízení o změně stavby před dokončením, společné územní a stavební řízení, řízení v případě stavby provedené v rozporu se stavebním úřadem nebo bez jeho rozhodnutí, mohou ze správních řízení dle stavebního zákona mít povahu navazujícího řízení. Samozřejmě vždy záleží na povaze povolovaného záměru. V tomto případě je zásadní, aby se jednalo o záměr posuzovaný dle ZEIA (MMR, 2016).

Ve smyslu § 9b ZEIA správní orgán, kterému náleží vedení navazujícího řízení, zveřejní dle § 25 správního řádu oznámení o zahájení řízení, žádost s upozorněním, že se jedná o záměr posuzování dle ZEIA, informace o předmětu a povaze rozhodnutí. Dále zveřejní informace o možnosti zapojení veřejnosti do řízení dle § 9c odst. 1 ZEIA, který říká, že *„veřejnost může v navazujícím řízení uplatňovat připomínky k záměru. Připomínky lze uplatnit ve lhůtě do 30 dnů od zveřejnění informace dle § 9b odst. 1 na úřední desce (...),“* a podle zvláštních právních předpisů, kterými se rozumí informace o místě a čase konání, o lhůtě, ve které je možné vznést připomínky k záměru ze strany veřejnosti a dotčené veřejnosti. Veřejnost a dotčená veřejnost se dle § 9c ZEIA mohou v navazujícím řízení účastnit dvěma způsoby, buď plnohodnotnou účastní, nebo již výše zmíněnou formou připomínek (Bahýlová, 2015).

4 Účast veřejnosti v procesu EIA

„Většina zákonů vymezujících pravidla EIA v zahraničí vychází z předpokladů, že zhoršením životního prostředí dochází k porušování základních lidských práv (především ochrana zdraví a majetku) občanů, kteří ve zhoršeném prostředí žijí. Z toho důvodu má dotčená veřejnost nezastupitelnou roli v celém procesu (...) (Říha, 2001, s. 90).

ŽP lze považovat za veřejný statek. Spotřeba ŽP je nedělitelná. Může být využíváno každým, nelze jej rozdělit mezi spotřebitele, ani nelze někoho vyloučit z jeho spotřeby a užívání. Každý ovlivňuje ŽP kolem sebe, a proto také za něj nese zodpovědnost (Holman, 2007). Tato míra odpovědnosti je odvozená od druhu profese, funkce či společenského postavení (Anděl, 2013).

Smyslem zapojování veřejnosti do EIA je dáno lidem právo ovlivňovat rozhodování týkající se jejich nejbližšího prostoru, ve kterém žijí a kde budou žít i jejich děti. Při zapojení veřejnosti do procesu EIA je na jednotlivce přenášena také zodpovědnost za rozhodnutí, které může mít vliv na celou společnost.

Účast veřejnosti přináší zisk v podobě cenných názorů a hlubokých znalostí místních tradic, což vede ke zlepšování komunikace, spolupráce a vzájemného pochopení mezi úřady a veřejností (Říha, 2001). Důležitým poznatkem je praxí ověřená skutečnost, že jsou-li úřady nakloněny dialogu a umožňují veřejnosti podílet se na rozhodování, a zároveň je-li zde projevená snaha o pochopení jejich připomínek, tak si občané více váží svého okolí, které svou součinností ovlivňují (Pavlát et al., 2010).

Zapojování veřejnosti do rozhodování může být z jedné strany vnímáno jako pozitivní krok směrem k občanům. Na druhé se může jevit jako „aktivita“, která povolovací proces staveb zpomaluje, prodražuje, zvyšuje společenský odpor vůči projednávanému záměru (Pavlát et al., 2010). Tento odmítavý postoj veřejnosti proti záměru může být naprosto opodstatněný. Účast veřejnosti je demokratický prvek, který zaručuje, že záměr bude vyhovovat všem/většině a není to záměr, který vyhovuje pouze investorovi. Je samozřejmostí, že při zapojení veřejnosti je nutné počítat s dostatečně velkým časovým rámcem pro včasné informování veřejnosti a následný sběr dat a připomínek. Praxe však dokládá, že v čím ranější etapě je veřejnost zapojena, tím je zaručen hladší průběh procesu a povolování stavby v dalších etapách. V oblasti financí se mohou zdát počáteční náklady vyšší, ovšem jsou dosaženy úspory v následných etapách procesu (např. vyhnutí se demonstraci, peticím, soudním sporům vedených proti nechtěnému záměru, nutným úpravám projektu vyplývajících z připomínek, či úplné zablokování realizace projektu aj.) (Pavlát et al., 2010). Tím, že je

veřejnost do projednávání zapojena již od počátku, je ve výsledku zpracován takový projekt, který vyhovuje všem/většině.

4.1 Kdo je to veřejnost

Aarhuská úmluva rozlišuje mezi **veřejností** a **dotčenou veřejností** v čl. 2 odst. 4: „*veřejnost*“ znamená *jednu nebo více fyzických nebo právnických osob a - v souladu s vnitrostátní právní úpravou nebo praxí - jejich sdružení, organizace nebo skupiny.*“ Čl. 2 odst. 5 říká, že: „*dotčená veřejnost*“ je *veřejnost, která je - nebo může být - ovlivněna environmentálním rozhodováním, anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem; pro účely této definice se u nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem* (Účast veřejnosti, 2016).

Základní pojmy jsou vymezeny také zákonem, v § 3 ZEIA. Definici pojmu **veřejnost** jako „*jednu nebo více osob*“ nalezneme v § 3 písm. h ZEIA. V § 3 i ZEIA je vysvětlen pojem **dotčená veřejnost**. Dotčenou veřejností je myšleno: „*1. osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech. 2. právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení podle § 9b odst. 1, případně před dnem vydání rozhodnutí podle § 7 odst. 6, nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob.*“ Je tedy nutné vždy prozkoumat, zda spolky mohou být považovány za dotčenou veřejnost (zda existuje dostatečně dlouho, anebo jestli mají dostatečný počet podporujících podpisů).

Je potřeba si uvědomit, co je míněno pojmem veřejnost z hlediska všední reality. Veřejnost není homogenní celek. Skládá se z mnoha cílových skupin obyvatel. Tato různorodost (heterogenita) je dána věkem, pohlavím, společenským postavením, vzděláním, profesí. Všechny uvedené položky, a mnoho dalších faktorů, ovlivňují také vztah k ŽP, potažmo ovlivňují vztah k ŽP spolu s chutí zapojit se do veřejného dění, např. formou projednávání záměrů EIA (Anděl, 2013). Pro úspěšné zapojení veřejnosti do procesu EIA je stěžejní určit, kdo je cílová skupina, které se zamýšlený projekt dotkne (Pavlát et al., 2010).

4.2 Zapojení veřejnosti do procesu EIA

Ochrana ŽP není jen v moci státu, ale pro efektivní ochranu ŽP se předpokládá zapojení široké veřejnosti (Jančářová, 2002). Občané ČR by měli znát své možnosti při zapojování se do procesu EIA, aby se mohli vhodným způsobem angažovat do ekologické politiky a účinným způsobem ovlivňovat plánované změny jejich okolí a ŽP (Anděl, 2013). Klíčovým prvkem je včasné a úplné předávání informací veřejnosti.

Existují různé formy zapojování veřejnosti a jejich svobodné vyjadřování k veřejnému dění, některé jsou jim zaručeny LZPS: jedná se o právo shromažďovací (článek 19), občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí (článek 21), právo na včasné a úplné informace o stavu ŽP a přírodních zdrojů (článek 35).

Dle praktických zkušeností je investorům a příslušným orgánům doporučováno, pro zjednodušení a zautomatizování celého procesu posuzování, ustanovit jednotný postup při zapojování veřejnosti. Je potřeba hned ze startu zajistit veřejnosti přístup k informacím, aktivně a průběžně informovat a konzultovat a na závěr vyhodnotit námítky a připomínky ze strany veřejnosti (Jandlová et al., 2003).

Cílem zapojení veřejnosti do jednotlivých etap procesu EIA je získání informací, názorů veřejnosti, které jsou následně využity při rozhodování o povolení projednávaného, plánovaného záměru se snahou optimalizovat záměr dle zpětné vazby a podaných připomínek (Říha, 2001). Jde hlavně o zapojení veřejnosti do procesů, které mohou ovlivnit ŽP, ve kterém žijí. Veřejnost by jednoznačně měla mít možnost ovlivňovat, jak bude jejich okolí vypadat.

Účast veřejnosti v ochraně ŽP může mít „slabší formu“ účasti, která představuje možnost vyjádřit se k podanému záměru, podání připomínek, které správní orgán bere v potaz, přihlíží k nim. „Silnější“ forma účasti veřejnosti již využívá nástrojů správního soudnictví, kdy se veřejnost stává účastníkem správního řízení (Tuháček et al., 2015). Dle ZEIA se veřejnost může zapojit a vyjádřit v několika etapách, které jsou zde přehledně uvedeny:

1. Etapa předběžného projednání (§ 15 ZEIA): Jedná se o první možnost, kdy se veřejnost může zapojit do procesu EIA. Na základě žádosti ze strany oznamovatele, je příslušný úřad povinen s ním projednat uvažovaný záměr a doporučit oznamovateli předběžné projednání s dotčenými správními úřady, dotčenými územními samosprávnými celky a dalšími subjekty (tzn. veřejnosti a dotčenou veřejností) ještě před předložením jeho oznámení dle §6 ZEIA.

Jedná se pro úřady o obligatorní záležitost, neboť má povinnost žadateli, pokud požádá, vyhovět.

2. Etapa oznámení: *„Veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené správní úřady a dotčené územní samosprávné celky mohou zaslat písemné vyjádření k oznámení příslušnému úřadu do 20 dnů ode dne zveřejnění informace o oznámení. K vyjádřením zaslaným po lhůtě příslušný úřad nemusí přihlížet“* (§ 6 odst. 7, ZEIA).

3. Etapa zjišťovacího řízení: Cílem zjišťovacího řízení je upřesnit informace, které je potřeba zmínit v dokumentaci (§ 7 odst. 1 ZEIA), zjistit, zda realizace zamýšleného záměru může mít vliv na ŽP a zda bude posuzován dle tohoto zákona (§ 7 odst. 2 ZEIA).

„Dojde-li příslušný úřad k závěru, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány podle tohoto zákona, vydá o tom rozhodnutí. (...) Rozhodnutí se zveřejňuje způsobem podle § 16 a doručuje veřejnou vyhláškou. Právo podat odvolání proti rozhodnutí má oznamovatel a dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2. Splnění podmínek podle § 3 písm. i) bodu 2 doloží dotčená veřejnost v odvolání“ (§ 7 odst. 6 ZEIA). Dotčená veřejnost může podat žalobu a domáhat se zrušení rozhodnutí vydaného ve zjišťovacím řízení o tom, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány dle tohoto zákona (§ 7 odst. 9 ZEIA). Dle § 7 odst. 10 ZEIA má soud povinnost rozhodnout o žalobě proti rozhodnutí vydaném ve zjišťovacím řízení **do 90 dnů** ode dne doručení žaloby k soudu.

4. Etapa dokumentace: *„Veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené správní úřady a dotčené územní samosprávné celky se mohou vyjádřit k dokumentaci u příslušného úřadu, a to písemně do 30 dnů od zveřejnění informace o dokumentaci. K vyjádřením zaslaným po lhůtě úřad nemusí přihlížet“* (§ 8 odst. 3 ZEIA).

5. Etapa posudku: *„Veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené správní úřady a dotčené územní samosprávné celky mohou zaslat příslušnému úřadu písemné vyjádření k posudku ve lhůtě do 30 dnů ode dne zveřejnění informace o něm, popřípadě se k němu vyjádřit na veřejném projednání podle § 17. K vyjádřením zaslaným po uplynutí této lhůty úřad při dalším postupu nemusí přihlížet“* (§ 9 odst. 8 ZEIA).

6. Etapa navazujícího řízení: Veřejnost se navazujícího řízení (typicky územní a stavební řízení) může účastnit prostřednictvím dvou forem: konzultativní účast veřejnosti (písemná

vyjádření, uplatnění připomínek) a plnoprávní účasti (Bahýlová, 2015). „*Veřejnost může v navazujícím řízení uplatňovat připomínky k záměru. Připomínky lze uplatnit ve lhůtě do 30 dnů od zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 na úřední desce, nestanoví-li zvláštní právní předpis či správní orgán příslušný k vedení navazujícího řízení lhůtu delší*“ (§ 9c odst. 1 ZEIA).

Připomínky veřejnosti musí být zodpovědně prostudovány a musí k nim být náležitě přihlíženo. Připomínky lze dělit na nepodstatné a podstatné. Ty připomínky, které byly vyhodnoceny jako podstatné, je nutné vzít v úvahu vzhledem k jejich závažnosti nebo objevení nových poznatků. Na základě praktických zkušeností lze říct, že většina připomínek není namířena proti záměru, nýbrž navrhuje možnosti, jež mohou zvýšit efektivnost a/nebo bezpečnost stavby (Říha, 2000).

Dotčená veřejnost má právo podat řádný opravný prostředek - odvolání proti rozhodnutí vydaném v navazujícím řízení dle § 9c odst. 4 ZEIA, bez ohledu na to, zda byla či nebyla účastníkem řízení v prvním stupni. Podáním odvolání se tato osoba (odvolatel) stává účastníkem řízení. Následné řízení se stane odvolacím řízením, bude tedy probíhat dle § 81 a násl. správního řádu (Dvořák, 2016).

Veřejnost se může zapojit i ve správním soudnictví - má oprávnění podat správní žalobu k soudu. Dotčená veřejnost se dle § 9d odst. 1 ZEIA může domáhat zrušení rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení podáním žaloby a zpochybnit zákonnost rozhodnutí, aktů či nečinnosti, neboť zákon výslovně uvádí, že dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) má práva, na kterých může být rozhodnutím, jenž je vydáno v navazujícím řízení, zkrácena. Zásadním bodem je přiznání „*práva napadat nejen procesní, ale i hmotněprávní nezákonnost rozhodnutí*“ (Tuháček et al., 2015, s. 71). Soud rozhodne do 90 dnů ode dne doručení žaloby.

V případě negativního stanoviska EIA není možné vyhovět žádosti a vydat příslušné povolení, neboť stanovisko EIA vydané v navazujícím řízení je závazným stanoviskem dle § 149 správního řádu.

7. Etapa veřejného projednání: „*Veřejnost, dotčená veřejnost, dotčené správní úřady a dotčené územní samosprávné celky mohou zaslat příslušnému úřadu písemné vyjádření k posudku ve lhůtě do 30 dnů ode dne zveřejnění informace o něm, popřípadě se k němu vyjádřit na veřejném projednání podle § 17. K vyjádřením zaslaným po uplynutí této lhůty úřad při dalším postupu nemusí přihlížet*“ (§ 9 odst. 8 ZEIA).

Veřejné projednání je poslední fáze, ve které se veřejnost a dotčená veřejnost může zapojit a ovlivnit závěrečné stanovisko. Dochází k osobnímu setkání obou stran, tzn. mezi

oznamovatelem a stranou veřejnosti. Cílem veřejného projednání je v ideálním případě dosažení souhlasu nad takovým záměrem, který bude průsečíkem odrážející názory a požadavky všech zúčastněných, bez zásadních výhrad (Bělohradová et al., 2011). Dle § 9 odst. 10 ZEIA obdrží zpracovatel posudku vyjádření z veřejného projednání a na jeho základě postaví návrh stanoviska. Do 10 dnů je povinen předat dokumenty příslušnému úřadu.

4.3 Překážky účasti veřejnosti

Všem překážkám je možné se vyhnout, pokud je vše konáno v souladu s Aarhuskou úmluvou, která tato ustanovení zastřešuje.

Existují ovšem rizika, která mohou nastat i přes to, že organizátoři postupují v procesu zapojování veřejnosti v podstatě správně a s veřejností průběžně komunikují a informují ji. Zapojení veřejnosti může být neúspěšné z několika důvodů. Např. se do procesu zapojí málo lidí, diskuze je vedena chybně (odbočením od tématu), nespokojenost veřejnosti se zpracováním připomínek atd. Jindy je postoj veřejnosti od počátku odmítavý, tzv. „syndromu NIMBY“ (Not In My BackYard. překlad: Jen ne v mém okolí) ...ale kdekoli jinde ano. Tady veřejnosti opravdu nejde o zachování příznivého ŽP ve všeobecné rovině, ale o jejich „prostor“, který by byl plánovanou stavbou narušen. Ale skutečnost, že může být narušen prostor v jiné lokalitě, je již nezajímá (MŽP, 2011). Hájí pouze svůj prostor, nikoli veřejný zájem celkově.

Neúčast a nezájem veřejnosti může mít několik příčin dle Říhy (2001):

- Nevědomost o možných důsledcích;
- Nedůvěra v možnost ovlivnit rozhodnutí názorem jednotlivce;
- Pohodlnost a nezájem veřejnosti zapojit se do procesu posuzování.

Je potřeba si uvědomit, že všichni občané mají stejné možnosti přístupu k informačním kanálům, ale ne všichni s nimi musí naložit stejně. Ne všichni oslovení, ne všichni z řad dotčené veřejnosti mají potřebu se zapojit do veřejného projednávání. Není to jejich povinnost. Neúčast ovšem nemusí ještě znamenat nezájem. Občané mohou být v roli pozorovatele, který proces sleduje, ale nezapojuje se (Pavlát et al., 2010).

Ve výsledku z tohoto uvedeného mixu příčin a důvodů může vyplynout nedůvěra, apatie či nechut' zapojovat se do veřejného projednávání třeba i z důvodu, že veřejnost je

přesvědčena, že „již bylo rozhodnuto“ a projednání má již stanovený výsledek, který nelze změnit.

5 Vliv dopravních staveb na životní prostředí

Veškeré povolované dopravní stavby jsou navrhovány s ohledem na zachování významných prvků v krajině, jak praví odst. 1 § 12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Dále se v témže zákoně odst. 2 uvádí: „*K umístování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.*“

Doprava poskytuje kladný přínos pro společnost ve formě pohodlného přesunu z místa na místo, avšak na straně druhé má negativní dopad, např. v podobě hluku, vibrací, emisí látek, zvýšené prašnosti aj. (Martolos et al., 2009). Vliv dopravních staveb na ŽP je posuzován ze dvou úhlů pohledu optikou investora: jak bude ŽP zatíženo probíhajícím procesem výstavby a jak bude ŽP ovlivněno stavebním dílem uvedeným do provozu (Hájek, 2007). Je tedy potřeba rozlišit, zda jsou vlivy na ŽP související s výstavbou krátkodobé/dlouhodobé, vratné/trvalé, jaký mají vliv na obyvatelstvo i složky ekosystému. Toto zjišťování je také nutné provést i vůči samotnému dokončenému stavebnímu dílu. Je nutné klást důraz na stanovení limitů a možností krajiny, které jsou rozumné a v takových mezích, jež z hlediska využití člověkem neúměrně nezatíží krajinu (Salašová, 2015). „*Využití území a doprava představují dvě strany jedné mince. Rozhodnutí ovlivňující jednu stranu ovlivňuje i druhou*“ (Bártová et al., 2008, s. 84).

Je dobré připustit možnost, že i neexistence dopravní stavby může mít neblahý vliv na obyvatelstvo a stejnou měrou i na ŽP. Z ekonomického hlediska může být neexistence stavby mnohem více nákladné, než kdyby stavba existovala a byla v provozu.

V zájmu ochrany ŽP je potřeba se v okolí staveniště liniové stavby řídit následující legislativou: zákonem č. 125/1997 Sb., o odpadech, lesním zákonem č. 289/1995 Sb., zákonem o ovzduší č. 158/1994 Sb., 100/2001 Sb., ZEIA, vodním zákonem č. 254/2001 Sb., zákonem 274/2001 o vodovodech a kanalizacích, zákonem č. 334/1992 o ochraně půdního fondu, v neposlední řadě již výše zmíněným zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a dalšími zákony.

5.1 Účast veřejnosti při posuzování vlivů dopravních staveb na životní prostředí

Novela zákona o posuzování vlivů na ŽP č. 39/2015 Sb., která vstoupila v platnost 1. dubna 2015, přinesla řadu změn. Pro účely této práce je povšimnutí hodna část pojednávající o rozšíření a posílení role veřejnosti v procesu EIA. „*Novela zavádí řadu věcných změn, týkajících se například zintenzivnění a změny povahy účasti veřejnosti jak v řízeních o posuzování vlivů, tak v řízeních navazujících, závaznosti výstupů procesu posuzování vlivů, potenciality změn záměru během navazujících řízení a jiné, (...)*“ (Švarcová, 2016, s. 223).

Důvodem přijetí této novely bylo vydání dvojice směrnic Evropského parlamentu a Rady: Směrnice 2014/52/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na ŽP a směrnice 2001/42/ES o posuzování vlivů některých plánů a programů na ŽP, s nimiž se musel český právní řád sladit. Tato povinnost pramení ze statutu ČR jako členského státu Evropské unie (Židek et al., 2016).

V současné době má mnoho stavebních projektů pro výstavbu dopravních staveb zastaralé stanovisko EIA vydané před mnoha lety podle zákona z roku 1992 (Vomáčka et al., 2016). Na přelomu roku 2016 – 2017 bylo uděleno závazné stanovisko k vlivům **prioritních staveb** na ŽP, které mají mimořádný význam pro infrastrukturu ČR. MŽP má povinnost u těchto vybraných staveb do dvou měsíců od doručení veškerých podkladů od Ředitelství silnic a dálnic (dále jen ŘSD) vydat závazné stanovisko. Díky tomuto „zrychlenému procesu“ získalo devět významných dopravních záměrů povolení pro zahájení realizace výstavby a nemusí projít znovu časově náročným procesem EIA (MŽP, 2016). Hlavním smyslem je urychlení procesu a poskytnutí možnosti začít se stavbou i přes to, že stavby mají zastaralou EIAu.

Obchvat Frýdku-Místku (viz oddíl 5.1.1.) je zařazen na tento seznam prioritních dopravních staveb, které MŽP předložilo Evropské komisi k přednostnímu schválení. Ovšem tímto gestem byla nepřímou obejitá možnost účasti veřejnosti v posuzovacím procesu. Původní EIA je dle zákona č. 244/1992 Sb., zákona České národní rady o posuzování vlivů na ŽP (dále jen ZEIA_1992), ve kterém veřejnost měla jisté možnosti k vyjádření se, avšak měla jiný rozsah práv, než která jí náleží dnes díky zákonu č. 100/2001 Sb. a přijaté novele z roku 2015.

Obecně měla veřejnost v ZEIA_1992 omezené možnosti zapojení a vyjádření se k plánovaným záměrům (v porovnání se současným stavem) a vůbec se zde neobjevoval pojem *dotčená veřejnost*. Dle § 7 odst. 3 ZEIA_1992 měla veřejnost možnost vyjádřit se k dokumentaci do 14 dní. ZEIA umožňuje vyjádřit se k dokumentaci do 30 dnů. V posudku

dle ZEIA_1992 i ZEIA se přihlíží k vyjádření veřejnosti. V obou zákonech také bylo zajištěno veřejné projednání.

Nově však může veřejnost v souladu s ZEIA uplatňovat připomínky v navazujícím řízení (§ 9c odst. 1 ZEIA). ZEIA_1992 neumožňoval podat odvolání. ZEIA nově umožňuje veřejnosti využít nástrojů správního řízení (odvolání, rozklad) a správního soudnictví, které má podpůrnou povahu k procesům dle správního řádu a nastupuje v případě, kdy není využito nápravy v rámci veřejné správy nástroji správního řádu. Veřejnost se stává účastníkem správního řízení podáním řádného opravného prostředku (Tuháček et al., 2015). Dotčená veřejnost má právo podat žalobu a domáhat se zrušení rozhodnutí vydaného ve zjišťovacím řízení dle § 7 odst. 9 ZEIA a má oprávnění podat správní žalobu k soudu - podrobněji zpracováno výše.

5.1.1 Dopravní stavba I., D48 Frýdek – Místek obchvat

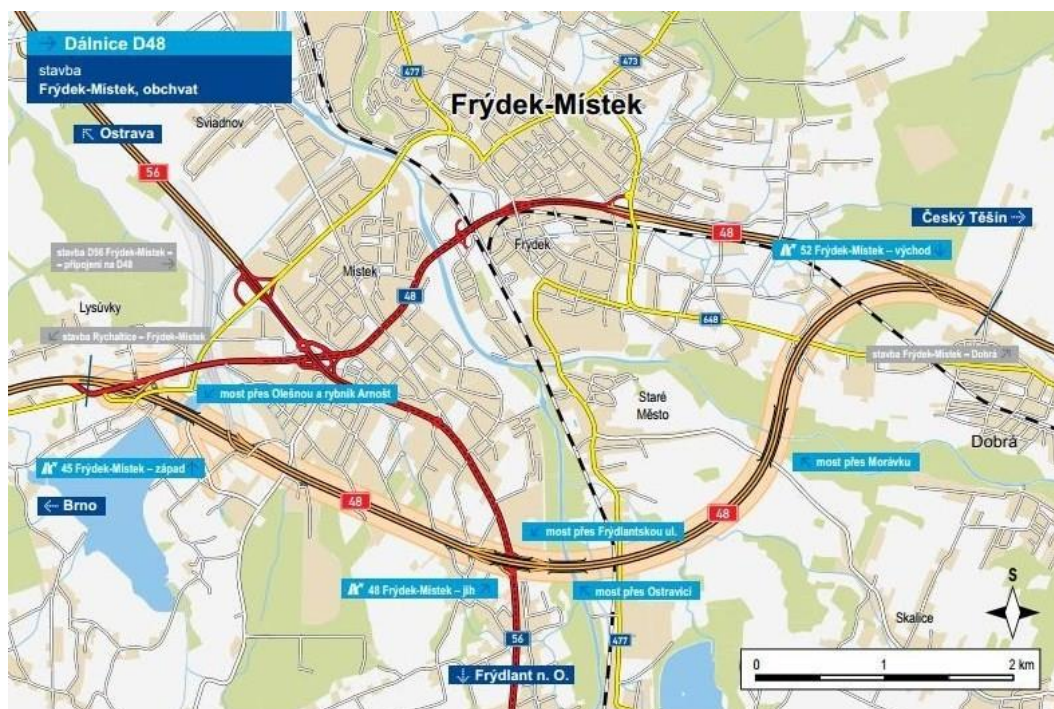
Technický popis a parametry liniové stavby

Umístění: Moravskoslezský kraj.

Trasa s popisem Bělotín – Frýdek-Místek – Český Těšín (České dálnice, 2017).

Záměr se týká výstavby části dálnice D48, tj. obchvatu Frýdku - Místku (dále jen FM).

Původní záměr byl označen jako *Silnice I/48 Frýdek-Místek, obchvat* (Portál CENIA, 2017).

Obr. 1: ŘSD ČR [online]. *Mapa návrhu dálnice D48: Frýdek-Místek, obchvat.*

Jde o novostavbu čtyř pruhové, směrové, dělené komunikace (Denní zpravodajství o VZ, 2016). Tento úsek je nezbytný, neboť se na obou stranách napojuje na již existující dálnice a je součástí transevropské dopravní sítě Brno – Olomouc – Český Těšín – Polsko: Krakov (Morys, 2017) a současný technický stav a šířka silnice nejsou pro potřeby dnešních vysokých požadavků na dopravní komunikace dostačující (České dálnice, 2017).

Aktuálně jsou zprovozněny dva ze tří úseků D48. První část tvoří obchvat Bělotína a napojuje zmiňovanou komunikaci na D1. Druhý úsek spojil FM s Českým Těšínem. Výstavba úseku mezi Bělotínem a FM je neustále odsouvána, nejen z důvodu zastaralé EIA, ale i z důvodu skládky v trase, kudy má vést zmiňovaný obchvat (České dálnice, 2017). Tato skládka tvoří problém při získání povolení stavby. Je situována v místecké části Bahno, kde jsou navedeny chemikálie, odpadní materiály a je nutné provést sanaci staré ekologické zátěže a rekultivační práce než bude zahájena výstavba D48 (Rymel, 2016).

Obchvat Frýdku-Místku byl zařazen na seznam prioritních dopravních staveb.

Předpokládané zahájení výstavby je v srpnu 2017. Předpokládané uvedení do provozu je naplánováno na srpen 2021 (České dálnice, 2017).

„Na stavbu bylo vydáno kladné stanovisko Ministerstva životního prostředí a územní rozhodnutí. Byla zpracována dokumentace pro stavební povolení. Na podstatnou část stavby bylo vydáno stavební povolení, realizovány již byly některé objekty stavby. (...) K zahájení stavby je nutné zajistit příslušná stanoviska dle novely zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.“ (České dálnice, 2017). Výše zmíněné stanovisko vyzývá k dodržování preventivních opatření, vyloučení/kompenzaci nepříznivých vlivů na ŽP. Toto závazné stanovisko vyzývá k důsledným ochranným opatřením přírodních památek Profilu Morávky a Kamence a evropských významných lokalit Nivy Morávky a řeky Ostravice. Klade také požadavek na vybudování protihlukových stěn (Portál CENIA, 2017).

„Priorita výstavby dálnice pro řidiče je jiná než pro obyvatele žijící v těsné blízkosti.“ (Anděl, 2013, s. 27).

Účast veřejnosti v procesu posuzování vlivů D48 na ŽP

Veřejná projednání proběhla v říjnu 2003 a v březnu 2004. Veřejného projednání se zúčastnilo kolem 70 občanů se zájmem o projednávaný záměr. MŽP vydalo v červnu 2004 souhlasné stanovisko o hodnocení vlivů podle zákona č. 244/1992 Sb. Uvádí zde, že za předpokladu, že budou dodrženy navržené podmínky, stavba nebude mít neúnosný negativní vliv na ŽP (Portál CENIA, 2017).

Výzkumnou otázkou je, zda není v současnosti veřejnost krácena na svých právech a zda by byla EIA vydaná dle postupu uvedeného v novele z roku 2015, nebo zda by neprošla sítěm připomínek veřejnosti. Jak bylo uvedeno výše, EIA k tomuto záměru je (avšak dle již staré právní normy) a veřejnost se mohla kdysi určitým způsobem vyjádřit. Veřejné mínění se však v chodu let vyvíjí a mohlo se změnit.

V současnosti se v souvislosti s obchvatem FM dá polemizovat ze dvou možných úhlů: první hledisko přichází od nevládního neziskového občanského sdružení Děti Země. Dne 27. 3. 2015 byl proti rozhodnutí o povolení stavby *R48 Frýdek-Místek, obchvat* podán rozklad. Děti Země v zákonné lhůtě podali žádost o zrušení stavebního povolení a žádají o nové projednání a přezkoumání zákonnosti všech vydaných stanovisek. Poukazují také na absenci povinných podkladů ve spise. Děti Země také uvádějí, že se nemohli vyjádřit k zásahu stavby do krajinného rázu a nemohli tak zastupovat dotčenou veřejnost. Dále Děti Země ve svých námitkách upozornili na zásah povolované stavby do pásma 50 metrů od okraje lesa (MD, 2015).

Dle novely zákony by se Děti Země mohli zapojit do procesu EIA, pokud by probíhal standardně již v etapě předběžného projednání podle § 15 ZEIA, pokud by oznamovatel zažádal o projednání uvažovaného záměru před předložením oznámení. Což se na tento případ stavby nevztahuje, neboť se jedná o prioritní stavbu a postupuje se v souladu s nařízením vlády č. 283/2016 Sb., o stanovení prioritních dopravních záměrů. Děti Země by se mohli vyjádřit písemně k oznámení (§ 6 odst. 7 ZEIA), dokumentaci (§ 8 odst. 3 ZEIA) i posudku (§ 9 odst. 8 ZEIA) z role dotčené veřejnosti. V navazujícím řízení by Děti Země měli možnost uplatnit písemné připomínky k záměru (§ 9c odst. 1 ZEIA) nebo podat odvolání proti rozhodnutí vydaném v navazujícím řízení (§ 9c odst. 4 ZEIA) a tím se stát účastníkem řízení a odvolací řízení by bylo dále vedeno dle § 81 a násl. správního řádu. V souladu s § 9 odst. 1 ZEIA by mohla dotčená veřejnost, zastupovaná v tomto případě sdružením Děti Země, podat žalobu k soudu. Dále je Dětem Země, jako zástupcům dotčené veřejnosti, umožněno vyjádřit se na veřejném projednání podle § 17 ZEIA.

Veřejnosti a dotčené veřejnosti je dán díky novele velký prostor k vyjádření svého postoje a mají tak možnost ovlivnit závěrečné stanovisko. Bez souhlasného stanoviska EIA není totiž možné vydat všechna další potřebná povolení k zahájení stavby.

V obecných případech, kdy jde vše hladce a nejsou-li proti záměru stavby nějaké námitky, je časový horizont, ve kterém lze získat souhlasné stanovisko EIA, přibližně jeden rok. Pokud by se Děti Země v tomto případě rozhodli přece jen účastnit a napadat vydaná stanoviska, protáhl by se proces EIA o zhruba čtvrt roku.

Na druhé straně stojí zájem občanů FM o obchvat s vidinou úlevy a větší bezpečnosti centra města. Dne 26. února 2016 proběhla blokáda silnice na protest proti nečinnosti úřadů. V Příborské ulici občané zablokovali průjezdnost silnice tím, že záměrně přecházeli přes přechod. Smyslem bylo upozornit na neudržitelnost situace a hustý provoz, který centrem FM každý den projíždí (Rymel, 2016). Cílem stavby obchvatu je ulevit centru FM, odklonit dopravu z centra města, zrychlení dopravy, zvýšení plynulosti, snížení hlukové zátěže (Morys, 2017).

Na základě prostudovaných podkladů, zákonů i vydaných stanovisek, lze říci, že Děti Země jsou v právu co se týče zastaralosti původní EIAy a neměli vlastně možnost vyjádření se z pozice dotčené veřejnosti, protože ZEIA_1992 tento pojem vůbec neobsahovala. Stavba ale byla zahrnuta mezi devítku prioritních staveb, které byly schváleny MŽP i Evropskou komisí, protože se jedná o důležitý dopravní uzel přesahující hranice státu. Již dříve tato stavba povolení získala, tak není důvod rozporovat její původní správnost. Budou-li dodrženy veškeré podmínky ohledně šetřeného zacházení s přírodou, nivou Morávky, zamezí se nadměrné prašnosti a dalších uvedených podmínek, není důvod, proč by stavba neměla být více přínosem, než zátěží.

Stojí tady dva protichůdné zájmy veřejnosti: na jedné straně občané obce FM, kteří podporují výstavbu obchvatu v co nejkratší době, ale vlastně se procesu EIA neúčastní. Naproti nim stojí Děti Země, které se procesu chtějí účastnit, ale kteří hájí jiné zájmy než občané FM: hájí ochranu přírody a krajiny.

Nejčerstvějším dokumentem, jenž byl vydán nedávno, je závazné stanovisko ze dne 6. února 2017 podle ZEIA ve znění pozdějších předpisů. MŽP vydalo souhlasné závazné stanovisko k vlivům prioritního dopravního záměru na ŽP dle přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 283/2016 Sb., o stanovení prioritních dopravních záměrů (Portál CENIA, 2017).

5.1.2 Dopravní stavba II., R52 Pohořelice – Mikulov/Drasenhofen

Technický popis a parametry liniové stavby

Umístění: Jihomoravský kraj.

Trasa s popisem Brno - Pohořelice – Mikulov/Drasenhofen, Rakousko (České dálnice, 2016).

Tato pozemní komunikace se napojuje na D1 a měla by přecházet v plynulou návaznost na rakouskou dálnici A5, směr Vídeň., o čemž byla v lednu 2009 podepsaná

mezivládní dohoda. Uvedená trasa je také součástí evropské silniční sítě nazývané TEN (Trans-European Transport-Network), jejímž hlavním cílem je propojit některá důležitá evropská města jako je Varšava, Ostrava, Brno, Vídeň, Berlín, Praha (Portál CENIA, 2016).

V počátku zde bylo pět navrhovaných variant, z nichž byly vybrány tři: 1., 2. a 4. Od varianty 4 se nakonec úplně upustilo, neboť její trasa vedla mimo dohodnutý bod hraničního přechodu. Uvažovaná byla i varianta nula: zachování současného stavu. Byla vytvořena podvarianta 1x, která se od varianty 1 liší tím, že se v oblasti Horního luhu odchýlí za účelem šetrnějšího zachování lesního porostu (České dálnice, 2016). Je potřeba podotknout, že pro všechny navrhované varianty je nutné žádat o výjimku ze zákona dle § 143 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, z důvodu výstavby liniové stavby napříč Chráněnou krajinnou oblastí Pálava (dále jen CHKO) (Portál CENIA, 2016).

KÚ jihomoravského kraje (dále jen JMK) je orgánem s působností ve věcech územně plánovacích, což je dáno § 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, který má za úkol mj. každé dva roky pořizovat územně plánovací dokumentaci (Mapový portál JMK, 2013). A právě tato chybějící územně plánovací dokumentace JMK, konkrétně zásady územního rozvoje (dále jen ZÚR), byla překážkou, kvůli které nemohla příprava roky pokračovat (České dálnice, 2016). ZÚR byly vydány v září roku 2011, ale v následujícím roce 2012 byly zrušeny v plném rozsahu Nejvyšším správním soudem. Nové ZÚR bylo vydáno JMK v říjnu 2016 (Jihomoravský kraj, 2016).

Vítěznou variantou pro realizaci úseku mezi Pohořelicemi a rakouskými hranicemi se nakonec stala podvarianta označována jako „1x“, která vlastně kopíruje současnou silnici I/52 a nabízí nejlepší řešení průchodu nejcitlivějšími částmi diskutované oblasti.

Účast veřejnosti v procesu posuzování vlivů R52 na ŽP

Proces posuzování vlivů na ŽP probíhal dle 100/2001 Sb. ZEIA.

ŘSD podalo oznámení záměru v roce 2002 dle § 6 ZEIA.

Následovalo zjišťovací řízení v květnu 2003. Byl zde velký počet dotčených správních úřadů a dotčených územních samosprávních celků, kterých se plánovaný záměr týká. K tomuto záměru se konkrétně vyjádřily obce: Pasohlávky, Brod nad Dyjí, Dolní Dunajovice, Pohořelice, Horní Věstonice, Březí, Mikulov, Dobré Pole, Drasenhofen. Dále své vyjádření zaslalo MŽP, správa CHKO Pálava, spolky, sdružení a kluby, některé i z Rakouska. Na základě podkladů získaných v zjišťovacím řízení se příslušný úřad rozhodl zpracovat dokumentaci vlivů záměru na ŽP dle přílohy č. 4 ZEIA s důrazem na záležitosti, které byly nejčastěji zmiňovány: zvýšení emisí, připomínky k variantám, které by svou existencí

omezily honitby, vinice a zhoršili by kvalitu života podél tras a bylo upozorněno na riziko kontaminace vodních zdrojů (Portál CENIA, 2016).

V roce 2003 byla zpracována dokumentace, jež obsahuje předpokládané vlivy na obyvatelstvo a ŽP.

Posudek k záměru byl zpracován v roce 2005, který se vypořádává se všemi obdrženými vyjádřeními ze strany veřejnosti. Byla podána petice proti výstavbě jakékoli navrhované varianty a žádost o variantu 0. V případě pokračování stávajícího stavu, tedy zvolení varianty 0, klade obecní úřad Mikulova povinnost vystavět protihlukovou stěnu. Občanské sdružení NEBOJSA argumentuje, že „*občanům žijícím v tomto kraji se jeví jako ekologicky a ekonomicky nejvhodnější řešení úseku Brno – Vídeň přes Břeclav*“. Objevuje se zde kritika, že se nepracuje s aktuálními podklady (Portál CENIA, 2016).

Ve vyjádřeních obcí většina z nich (např. obec Břeží, obec Pohořelice) podpořila realizaci varianty 1x, která se nakonec stala vítěznou. JMK také podpořil variantu 1x. Naopak např. obec Perná, Dolní Dujanovice nebo obec Bavory nesouhlasí s variantou 1 ani 1x. Odbor státní správy lesů vyjádřil nesouhlas s variantou 1x, protože by byl vyžadován zábor pozemků určených k plnění funkci lesa. Správa CHKO Pálava kritizuje předloženou dokumentaci z hlediska absence zmínky o migračních podchodech pro drobné živočichy (Portál CENIA, 2016).

Na objednávku ŘSD byla také zpracována studie vlivu dopravní stavby na stanoviště a druhy evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy NATURA 2000 (Portál CENIA, 2016).

Dne 14. dubna 2005 proběhlo veřejné projednání posudku a předložené dokumentace dle § 17 ZEIA. K prodiskutování byly v plánu dvě nejšetrnější varianty: 1x a 2. Ke slovu se dostali starostové dotčených obcí. Následovala diskuze, ve které se vyjadřovali občané z řad veřejnosti - nejčastější kritika byla vznášena na nezohlednění vlivu na obyvatelstvo a krajinu a obava ze zvýšeného hluku a emisí. Již dříve se ozvala rakouská strana s žádostí o překlad podkladů do němčiny. Na veřejném projednání vystoupil zástupce rakouské veřejnosti s námitkou nepřítomnosti překladatele.

Stanovisko podle § 10 ZEIA bylo vydáno v květnu 2005 a může být na žádost investora prodlouženo. Toto stanovisko obsahuje mj. připomínky veřejnosti a vypořádání těchto vyjádření. Souhlasné stanovisko bylo vydáno k navrhované realizaci stavby v provedení 1x, která byla vyhodnocena jako varianta s nejméně negativním dopadem. Stanovisko udává podmínky, které musí být při realizaci dodrženy. Veřejnost vyjádřila obavu ze zvýšené hlučnosti: ta byla ošetřena podmínkou navržení protihlukových stěn z přírodě

blízkých materiálů a zajištění výsadby zeleně. Dále zaopatřit tyto protihlukové bariéry s citlivostí na nedalekou ptačí oblast. Po dokončení stavby zajistit rekultivaci dotčené oblasti a úpravu vegetace za použití původních druhů dřevin. Dále je nutné zpracovat migrační studii a navrhnout potřebné podchody, nadchody pro zajištění bezpečné migrace a minimalizovat střet živočichů s dopravními prostředky.

Obr. 2: České dálnice [online]. Rychlostní silnice R 52 Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen).

V roce 2016 bylo vydáno závazné stanovisko k ověření souladu obsahu stanoviska z května 2005. MŽP opakovaně vydalo souhlasné stanovisko k variantě 1x a opět apeluje na podmínky, které je nutné dodržet při realizaci výstavby liniové stavby. K tomuto záměru, jak již bylo uvedeno výše, se veřejnost měla možnost vyjádřit v minulosti, avšak ke stanovisku z roku 2016, které ověřuje soulad obsahu stanoviska z roku 2005, nebyla veřejnosti nově dána možnost účasti po novele ZEIA.

6 Diskuze

Touto prací byla řešena problematika účasti veřejnosti, jejímž cílem nebylo navrhnout žádné zlepšení. Předmětem teoretické části bylo systematicky a přehledně zpracovat účast veřejnosti dle novely zákona ZEIA zákonem č. 39/2015 Sb. a pak v praktické části pozorovat, zda jsou tyto postupy z právního hlediska dodržovány, sledovat časový horizont celého procesu a jaká je aktivita/pasivita veřejnosti.

V rámci praktického výzkumu byla zjišťována míra angažovanosti veřejnosti v procesu EIA. Bylo prostudováno mnoho staveb, které prošly nebo v současnosti aktuálně procházejí procesem EIA. Z nich byli vybráni dva zástupci dopravních staveb na území ČR, kteří byli prozkoumáni od počátku, skrz celý proces až k závěrečnému stanovisku. Tito zástupci byli vybráni dle osobních preferencí ale s důrazem, aby obsahovali potřebný postup a podklady nutné ke zpracování praktické části. Výše zpracované stavby nemohou obsáhnout samozřejmě všechny kombinace možností a niance, které mohou v reálu nastat, ale lze na nich ukázat standardizovaný postup celého procesu. Byly vybírány způsobem, aby na nich bylo možné demonstrovat rozdílnosti mezi ZEIA a ZEIA_1992 a jak se změnil rozsah účasti veřejnosti.

Ke každé stavbě je potřeba přistupovat individuálně, zohlednit specifika lokality, ve které se nachází. Z toho mohou vyplynout výjimky či jisté odlišnosti, ale v mezích právního rámce. Nutné také podotknout, že existuje mnoho zamýšlených projektů, ke kterým se veřejnost nevyjadřuje, nebyly tedy vůbec zahrnuty, neb jsou pro účely této práce nezajímavé.

Pro efektivní ochranu ŽP se očekává nejen zájem státu, ale i zapojení široké veřejnosti. Při zkoumání dopravních staveb bylo zjištěno, že veřejnost se do procesů zapojuje a využívá k tomu širokou škálu nástrojů, které jim zákon umožňuje.

V praxi nejběžnější forma vyjádření probíhá skrze uplatnění písemných připomínek, které musí být zodpovědně prostudovány a ke kterým, když je přihlédnuto a jsou zpracovány do výsledného stanoviska, není důvod, aby veřejnost kladla další překážky, a realizace stavby může hladce proběhnout. Pokud je doručena alespoň jedna nesouhlasná připomínka, je nutné provést veřejné projednání. Zde je prostor pro setkání všech zainteresovaných stran a veřejnost má opět volnost k vyjádření svých názorů. V ideálním případě dojde k názorovému konsenzu investora a veřejnosti. Konkrétně tento zmíněný postup probíhal při projednávání výstavby R52, kde bylo mnoho odmítavých připomínek, ale ve výsledku bylo vydáno povolení na variantu nejméně zatěžující ŽP i obyvatelstvo žijící v dané oblasti. Samozřejmě nelze dosáhnout uspokojení všech, ale v tomto procesu jde hlavně o nalezení

míry únosnosti přírody a současně, aby veřejnost měla možnost k vyjádření svých připomínek, které budou vyslyšeny a budou zohledněny v koncovém stanovisku.

V počátku jakéhokoli návrhu se jistě neočekává, že by záměr mohl být zamítnut. Veřejnosti je dán mj. i nástroj, ke kterému sahá v krajní nouzi a v případě velké nelibosti. V případě obchvatu FM byl podán rozklad ze strany občanského sdružení, které hájí zájmy přírody a krajiny. Naproti nim však stála „normální“ veřejnost, která zvolila jako prostředek vyjádření svého postoje stávkou. Tato skupina obyvatel je pro realizaci obchvatu města s vidinou úlevy pro centrum města. Střet těchto dvou zájmů byl nakonec vyvážen tím, že stavba se stala prioritní, výstavba proběhne a při realizaci bude brán zřetel na zmíněné chráněné objekty.

Dalšími možnostmi, jak pozastavit realizaci stavby, je podání odvolání proti rozhodnutí, podání žaloby k soudu, zpochybnění správnosti rozhodnutí a domáhání se zrušení rozhodnutí soudy ve správním soudnictví. Ani jeden z těchto prostředků nebyl uplatněn ve stavbách, které byly zde analyzovány. Domnívám se, že kdyby byly vybrány jiné stavby, došla bych ke stejným závěrům, jen postup při posuzování by se lišil v jemných odchylkách.

Výsledky této práce jsou přínosné tím, že je zde možné nalézt porovnání postupu starého ZEIA_1992 a ZEIA s přihlédnutím k novele z roku 2015, která přinesla nové možnosti pro vyjádření názorů veřejnosti.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit roli veřejnosti v procesu posuzování vlivů dopravních staveb na životní prostředí. Dílčím cílem bylo zanalyzovat fáze procesu EIA dle současné právní normy a zjistit, jak je aplikována v praxi na reálných dopravních stavbách. Proces EIA se dá pokládat za složitý z důvodu provázanosti sociálních, politických a přírodních nauk (Anděl, 2013). Souvisí s tím i jakási mentální vyspělost lidstva, která probouzí odpovědnost a uvědomování si dopadu lidských aktivit na Zemi.

Proces posuzování vlivů na ŽP je docela novým prostředkem ochrany přírody a krajiny. Jedná se však o důležitý prvek prevence a demokracie, který vytváří prostor pro vyjádření a naslouchání. Současně nabízí zapojení místních obyvatel a veřejnosti, kteří mají blízký vztah k lokalitě, kde má proběhnout zamýšlený záměr, což je aktivita přinášející nenahraditelnou studnici informací a podnětů směřující k nejefektivnějšímu a nejšetrnějšímu využití krajiny. Smyslem procesu EIA je přinášet kompromis mezi zájmy přírody a ekonomickými zájmy investorů.

Nutno říci, že síť silnic a dálnic se neustále rozpíná a díky ní je možné propojovat i místa od sebe vzdálená. Paradoxem je, že toto spojování na straně jedné, vytváří izolované celky na straně druhé. Odvrácená strana budování dopravních staveb je štěpení krajiny na stále menší a menší části. Výstavbou dopravní infrastruktury jsou budovány zároveň i bariéry, které brání migraci volně žijících živočichů (Dostál et al., 2015). Se zvyšováním intenzity dopravy také souvisí zvýšené emise, hlučnost, prašnost a to vše se odráží opět na zdraví lidí i zvířat. Je proto důležité hájit tedy nejen zájmy lidí, ale také brát ohledy na další spoluobyvatele naší planety.

Zdroje

ANDĚL, Petr. *Posuzování vlivů na životní prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6609-0.

BAHÝLOVÁ, Lenka. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-589-3.

BÁRTOVÁ, Hana a Miroslav RŮŽIČKA. *Územní plánování a doprava*. Praha: ABF - Arch, 2008. Stavební právo. ISBN 978-80-86905-48-8.

BĚLOHRADOVÁ, Jitka a Vendula ZÁHUMENSKÁ. Veřejnost. In. PRŮCHOVÁ, Ivana. *Stavební zákon a ochrana životního prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5667-1.

BUSINESS INFO [online]. c2016, [citace 2016-09-24]. Dostupné z:

<<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/posuzovani-vlivu-na-zivotni-prostredi-eia-sea-ppbi-70163.html#!&chapter=1>>.

CENIA [online]. c2008, [citace 2016-09-19]. Dostupné z:

<[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGTRIBRY](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGTRIBRY)>.

ČERNÝ, Pavel a Pavel DOUCHA. *Jak chránit životní prostředí při územním plánování a povolování staveb*. Brno: Ekologický právní servis, 1999. Paragrafy pro přírodu. ISBN 80-902570-3-8.

ČESKÉ DÁLNIČE [online]. c2016, [citace 2017-03-28]. Dostupné z:

<<http://www.ceskedalnice.cz/dalnice/d52/>>.

ČESKÉ DÁLNIČE [online]. c2017, [citace 2017-03-19]. Dostupné z:

<<http://www.ceskedalnice.cz/dalnice/d48/>>.

DAMOHOŘSKÝ, Milan. *Právo životního prostředí*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-338-7.

DENNÍ ZPRAVODAJSTVÍ O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH [online]. c2016 [citace 2017-03-18]. Dostupné z: <<http://www.vz24.cz/verejne-zakazky/detail/zakazka-72067/>>.

DOSTÁL, Ivo, Marek HAVLÍČEK, Leoš PELIKÁN a Eliška KABOURKOVÁ. *Vzdělávání mládeže k udržitelné dopravě*. Brno: [Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.], 2015. ISBN 978-80-88074-09-0.

DVOŘÁK, Libor. *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-730-0.

EKOLIST [online]. c2012 [citace 2017-01-06]. Dostupné z: <<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/specialy/rio-20>>.

HÁJEK, Jiří. *Posuzování vlivů na životní prostředí u staveb dopravní infrastruktury*. Časopis stavebnictví [online]. Brno, 2007. [citace 2017-03-03]. Dostupné z: <http://www.casopisstavebnictvi.cz/posuzovani-vlivu-na-zivotni-prostredi-u-staveb-dopravni-infrastruktury_N276>.

HOLMAN, Robert. *Mikroekonomie: středně pokročilý kurz*. Praha: C. H. Beck, 2007. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7179-862-0.

JANČÁŘOVÁ, Ilona. *Účast veřejnosti při ochraně životního prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-2947-1.

JANDLOVÁ, Eva a Jana SVOBODOVÁ. *Zapojení veřejnosti do procesu strategického posuzování vlivů na životní prostředí*. [online]. Přerov: Centrum pro komunitní práci ČR, 2003. [citace 2017-02-26]. Dostupné z: <www.cpkp.cz/index.php/publikace/ucast_verejnosti_v_SEA.pdf/stahnout>.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ [online]. c2016 [citace 2017-04-04]. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=18545&TypeID=2>>.

MAPOVÝ PORTAL JMK [online]. c2013 [citace 2017-04-05]. Dostupné z:

<[http://mapy.kr-](http://mapy.kr-jihomoravsky.cz/(S(ksimvi45splontr5qohqu3aq))/Default.aspx?menu=2&mode=TextMeta&side=mapy_uz_plan&text=mapy_uz_plan&)

[jihomoravsky.cz/\(S\(ksimvi45splontr5qohqu3aq\)\)/Default.aspx?menu=2&mode=TextMeta&side=mapy_uz_plan&text=mapy_uz_plan&](http://mapy.kr-jihomoravsky.cz/(S(ksimvi45splontr5qohqu3aq))/Default.aspx?menu=2&mode=TextMeta&side=mapy_uz_plan&text=mapy_uz_plan&)>.

MARTOLOS, Jan a kol. *Dopravně inženýrská data pro kvalifikaci vlivů automobilové dopravy na životní prostředí*. Liberec: EDIP, 2009. ISBN 978-80-87394-00-7.

MATĚJKOVÁ, Pavla. *Účast veřejnosti ve správních řízeních: právní nástroje a možnosti ochrany*. České Budějovice: Calla, 2009. ISBN 978-80-87267-03-5.

MEZINÁRODNÍ SMLOUVA 124/2004 Sb. m. s., Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

MINISTERSTVO DOPRAVY [online]. c2015 [citace 2017-04-01]. Dostupné z:

<https://www.mdcz.cz/getattachment/Ministerstvo/Uredni-deska/Oznameni-o-podani-rozkladu-R48-Frydek-Mistek-obc/221_2015910IPK_2.pdf.aspx>.

MINISTERSTVO DOPRAVY [online]. c2015 [citace 2017-04-01]. Dostupné z:

<https://www.mdcz.cz/getattachment/Ministerstvo/Uredni-deska/Oznameni-o-podani-rozkladu-R48-Frydek-Mistek-obc/221_2015910IPK_2_Priloharozklad.pdf.aspx>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ [online]. c2016, [citace 2017-02-11]. Dostupné z:

<https://www.mmr.cz/getmedia/5befac86-b6b3-4ab7-99c9-a02208ec8fdb/Methodika-MMR-MPZ-EIA-navazujici-rizeni_2016.pdf>.

MINISTERSTVO ŽP. *EIA rukověť oznamovatele záměru: správný postup oznamovatele záměru při přípravě investičního záměru v procesu posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví: podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění zákona č. 93/2004 Sb., zákona č. 163/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 216/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb. a zákona č. 436/2009 Sb.* Praha: Ministerstvo životního prostředí, 2011. ISBN 978-80-7212-563-0.

MINISTERSTVO ŽP [online]. c2015, [citace 2016-09-15]. Dostupné z:
<http://www.mzp.cz/cz/posuzovani_vlivu_zivotni_prostredi>.

MINISTERSTVO ŽP [online]. c2016, [citace 2017-03-20]. Dostupné z:
<http://www.mzp.cz/cz/news_161123_EIA>.

MORYS, Lukáš. Frýdecko-Místecký a Třinecký deník: *Obchvat Frýdku-Místku má blízko ke stavebnímu povolení* [online]. c2017 [citace 2017-03-25]. Dostupné z:
<http://fm.denik.cz/zpravy_region/obchvat-frydku-mistku-ma-blizko-ke-stavebnimu-povoleni-20170228.html>.

NAŘÍZENÍ VLÁDY č. 283/2016 Sb., o stanovení prioritních dopravních záměrů.

OBČAN [online]. c2006, [citace 2016-09-09]. Dostupné z:
<<http://obcan.ecn.cz/index.shtml?w=u&x=132560>>.

PARLAMENT ČR. Poslanecká sněmovna, 4. volební období. *Vládní návrh o Aarhuské úmluvě*. [online]. Praha: 2003. [citace 2017-02-03]. Dostupné z:
<<https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=7099>>.

PAVLÁT, Jiří a kol. *Účast veřejnosti v rozvoji obcí a měst krajů: aktivity „O lidech s lidmi“: mobilizace komunikace mezi veřejnou správou, veřejností a neziskovým sektorem prostřednictvím transparentnosti rozhodování úřadů veřejné služby (státní správy a samosprávy) formou soutěže, vzdělávání a mezinárodní výměny zkušeností*. Praha: Centrum pro komunitní práci, 2010. ISBN 978-80-86902-86-9.

PORTÁL CENIA [online]. c2016, [citace 2017-04-06]. Dostupné z:
<https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP032>.

PORTÁL CENIA [online]. c2017, [citace 2017-03-23]. Dostupné z:
<https://portal.cenia.cz/eiasea/download/RUIBX09WOTAwMVhfemF2YXpuZVN0YW5vdmlza29ET0NfODM2ODA5MTUwMjYyODcyNjgwMy5wZGY/OV9001X_zavazneStanovisko.pdf>.

PORTÁL CENIA [online]. c2017, [citace 2017-03-23]. Dostupné z:
<https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV9001X>.

RYMEL, Patrik. Frýdecko-Místecký a Třinecký deník: *Lidé blokovali silnici, protestu se zúčastnily asi dvě stovky lidí*. c2016 [citace 2017-03-28]. Dostupné z:
<http://fm.denik.cz/zpravy_region/frydecko-mistecti-v-boji-za-obchvat-mesta-blokovali-silnici-20160226.html>.

RYMEL, Patrik. Frýdecko-Místecký a Třinecký deník: *Práce na Skatulově Hliníku brzy začnou*. c2016 [citace 2017-03-25]. Dostupné z:
<http://fm.denik.cz/zpravy_region/prace-na-skatulove-hliniku-brzy-zacnou-20160930.html>.

ŘÍHA, Josef. *Posuzování vlivů na životní prostředí: metody pro předběžnou rozhodovací analýzu EIA*. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2001. ISBN 80-01-02353-2.

ŘÍHA, Josef. *Životní prostředí 60: vliv investic na životní prostředí - proces EIA*. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2000. ISBN 80-01-02131-9.

SALAŠOVÁ, Alena. *Krajinné plánování I.: úvod do plánovacích procesů*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. ISBN 978-80-7509-242-7.

SBÍRKA PŘEDPISŮ ČR [online]. c2016, [citace 2017-02-09]. Dostupné z:
<<http://www.sbirka.cz/POSL4TYD/NOVE/16-298.htm>>.

SMĚRNICE RADY 85/337/EHS, Směrnice o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2001/42/ES, Směrnice o posuzování vlivů některých plánů a programů na ŽP.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2003/4/ES, Směrnice o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/52/EU, Směrnice o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na ŽP.

ŠVARCOVÁ, Kateřina. Postavení „obce“ v rámci posuzování vlivů na životní prostředí. In: VOMÁČKA Vojtěch a Dominik ŽIDEK a kol. *Posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8343-1.

TUHÁČEK, Miloš, Jitka JELÍNKOVÁ a kol. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5464-2.

UNEP [online]. c2005, [citace 2016-11-05]. Dostupné z: <<https://web-beta.archive.org/web/20160522030050/http://unep.cz:80/unep.php>>.

ÚČAST VEŘEJNOSTI [online]. c2016, [citace 2017-01-15]. Dostupné z: <<http://www.ucastverejnosti.cz/cz/text-umluvy/>>.

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE [online]. c2012, [citace 2017-01-10]. Dostupné z: <<http://www.uur.cz/knihovna/vyhledavani-v-databazich/hledej.asp?ID=2152&IDkniha=8489>>

ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

ÚSTAVNÍ ZÁKON č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

VOMÁČKA, Vojtěch a Dominik ŽIDEK. *Posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí*. Brno: Masarykova univerzita, 2016. ISBN 978-80-210-8343-1.

ZAHUMENSKÁ, Vendula. *Význam účasti veřejnosti při ochraně životního prostředí: [metodika pro učitele středních škol]*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-6948-0.

ZÁKON č. 17/1992 Sb., zákon o životním prostředí.

ZÁKON č. 114/1992 Sb., zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny.

ZÁKON č. 244/1992 Sb., zákon České národní rady o posuzování vlivů na životní prostředí.

ZÁKON č. 158/1994 Sb., zákon o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon o ovzduší).

ZÁKON č. 289/1995, zákon o lesích a o změně některých zákonů (lesní zákon).

ZÁKON č. 125/1997 Sb., zákon o odpadech.

ZÁKON č. 123/1998 Sb., zákon o právu na informace o životním prostředí.

ZÁKON č. 106/1999 Sb., zákon o svobodném přístupu k informacím.

ZÁKON č. 100/2001 Sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí.

ZÁKON č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

ZÁKON č. 150/2002 Sb., zákon o soudním řádu správním.

ZÁKON č. 500/2004 Sb., správní řád.

ZÁKON č. 183/2006 Sb., zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

ZÁKON č. 201/2012 Sb., zákon o ochraně ovzduší.

ZÁKON č. 39/2015 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů.

ZÁKON č. 289/2016 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratek

Aarhuská úmluva	Mezinárodní úmluva o přístupu k informacím, účastní veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v otázkách životního prostředí vyhlášena pro Českou republiku sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 124/2004 Sb. m. s.
aj.	a jiné
atd.	a tak dále
CENIA	Česká informační agentura ŽP
č.	číslo
čl.	článek
ČR	Česká republika
EIA	Environmental Impact Assessment
FM	Frydek - Místek
CHKO	chráněná krajinná oblast
JMK	Jihomoravský kraj
KÚ	krajský úřad
LZPS	Listina základních práv a svobod
obr.	obrázek
odst.	odstavec
OSN	Organizace spojených národů
mj.	mimo jiné
m. s.	mezinárodní smlouva
např.	například
násl.	následující
MD	ministerstvo dopravy
MMR	ministerstvo pro místní rozvoj
MŽP	ministerstvo životního prostředí
písm.	písmeno
proces EIA	proces posuzování vlivů na životní prostředí
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
s.	strana
Sb.	sbírky
SEA	Strategic Environmental Assessment

tzv.	tak zvaný
UNEP	United Nations Environment Programme
ÚÚR	ústav územního rozvoje
ZEIA	zákon č. 100/2001 Sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí
ZEIA_1992	„starý zákon“ o EIA č. 244/1992 Sb.
ZÚR	zásady územního rozvoje
ŽP	životní prostředí

Seznam obrázků

Obr. 1: ŘSD ČR [online]. *Mapa návrhu dálnice D48: Frýdek-Místek, obchvat.*

[vid 2017-04-01]. Dostupné z:

<https://www.rsd.cz/wps/wcm/connect/2eb772c6-d909-421f-84c3-06d61a25fab2/Publikace_D48_2016-web.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=2eb772c6-d909-421f-84c3-06d61a25fab2> 27

Obr. 2: České dálnice [online]. *Rychlostní silnice R 52 Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen).*

[vid 2017-04-05]. Dostupné z:

<<http://www.ceskedalnice.cz/prilohy/r52-trasa.pdf>> 33

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Aneta Polášková, Bc.
Katedra nebo ústav:	Biologie
Vedoucí práce:	JUDr. Aleš Mácha
Rok obhajoby:	2017

Název práce:	Účast veřejnosti v procesu posuzování vlivů na životní prostředí
Název práce v angličtině:	Public participation in the assessment process of the environmental impact
Anotace práce:	Práce se věnuje účasti veřejnosti při procesu posuzování dopravních staveb na životní prostředí. Jsou představeny všechny fáze procesu EIA se zaměřením na zapojení veřejnosti do tohoto procesu. Praktická část se zabývá vlivem dopravních staveb na životní prostředí a opět se zaměřením účasti veřejnosti na konkrétních případech realizovaných staveb v České republice.
Klíčová slova:	EIA, životní prostředí, účast veřejnosti, dopravní stavba
Anotace v angličtině:	This text describes general public involvement in the process of Environmental Impact Assessment (EIA) of transport structures construction. All phases of EIA procedure are introduced with focus on parts where general public is involved. The practical part is dedicated to specific cases of environment impact assessment applied on real transport structures constructed in the Czech Republic with focus on general public involvement.
Klíčová slova v angličtině:	EIA (Environmental Impact Assessment), Environment, Public participation, Traffic Structures Construction
Přílohy vázané v práci:	-
Rozsah práce:	48 stran
Jazyk práce:	Čeština